

Za demokracijo in gospodarsko obnovo ter široko avtonomijo za Tržaško ozemlje

Naša partija se bo borila v parlamentu in prek ljudske akcije za čimprejšnjo ustanovitev dežele Furlanija - Julijska krajina, s posebnim statutom in glavnim mestom Trstom.

Prav posebno se bo borila za široko upravno in zakonodajno avtonomijo našega ozemlja. To pomeni:

Prenehanje protidemokratskega komisarskega režima

Ustanovitev integralne proste cone

Samovlada
Enakopravnost pravic za Slovence in Italijane

(kot predvideva člen 42 osnutka statuta, ki ga je predložila v poslanski zbornici K.P.I.)

Izvolitev teritorialnega sveta

ki bo lahko sprejel zakone za:

Razvoj industrije in trgovine

Ljudske gradnje

Zveze in prevoze, ki so pretežno v interesu ozemlja

Obmejni promet

Socialno skrbstvo in pomoč

Danes in jutri osrednji praznik tiska in otvoritev nove dvorane Ljudskega doma

Nova dvorana, ki jo je zgradila naša federacija na vrtu Ljudskega doma v ulici Madonnina je končana. Partija in delavski razred sta tako dobila primeren prostor za svoje manifestacije, politično, socialno in razvedrilno dejavnost.

Ob priliki svečane otvoritve dvorane organizira naša federacija za danes, soboto in nedeljo osrednji praznik komunističnega tiska. Otvoritev praznika bo danes, v soboto ob 20.30 koncertom godbe «Rinaldi».

Praznik tiska se bo nadaljeval v nedeljo popoldne od 15. ure dalje, ker se v jutranjih urah dvorana zaseda. V nedeljo ob 18. uri bo prazno zborovanje, ki je še

posebne važnosti za našo volilno kampanjo. Govoril bo poslanec tov. RENZO LACONI, eden od vidnejših voditeljev komunistične skupine v poslanski zbornici, ki ga naše ljudstvo že pozna, ker je bil večkrat prisoten v naših volilnih bitkah.

Na zborovanju bo predsedoval poslanec tovariš VITTORIO VIDALI. V večernih urah se bo veselica tiska nadaljevala s plesom in izvolitvijo lepotic «Vie Nuove». Za naslov lepotic bodo tekmovala tudi dekleta, ki so bila že izvoljena na krajevnih praznikih tiska. Za plesno glasbo bo poskrbel nov plesni orkester.

Posloval bo dobro preskrbljen bar in bifé.

Jutri, v nedeljo 28. septembra ob 9. uri bo v novi dvorani Ljudskega doma v ulici Madonnina 19

Sestanek za deželo Furlanija - Julijska krajina

Uvodno poročilo bo imel tovariš **MARIO LIZZERO**, član Centralnega komiteja K.P.I.

Zasedanja se bodo udeležili: komunistični parlamentarci dežele, predstavniki dežel s posebnim statutom (Sicilija, Sardinija, Val d'Aosta, Trident-Visoko Poadižje), občinski in pokrajinski svetovalci, voditelji federacij iz Gorice, Vidma in Pordenona, predstavniki sindikalnih organizacij.

Ob zaključku zasedanja bo govoril poslanec. tov. **RENZO LACONI**.

„Messaggero“ brani „slovensko listo“

Na polemiko, ki jo je «Delo» objavilo v zadnji številki o takoimenovani slovenski listi «dr. Agneletta in dr. Simiča od »Katoliškega«, se je to dni oglašil... uganite kdo? Videmski «Messaggero Veneto», splošno znan kot najbolj strupen protislovenski, šovinistično in fašistično nastrojeni dnevnik, ki vidi v vsakem Slovencu nevarnost za italijanstvo Trsta in bi najraje vse kar je slovenskega utopil v žlici vode.

Fašistični «Messaggero» napada «Delo» in brani «slovensko listo» ne morda, ker se je spreobrnil in postal razodnejši. Kaj žel Nosilca «Slovenske liste» sta pač elementa, ki sta na zadnjih političnih volitvah dajala direktive Slovincem naj volijo Krščansko demokracijo, ker je... rešila Italijo pred nevarnostjo komunizma. Prijatelji mojih prijateljev, so istočasno

moji prijatelji — tako nekako se glasi rek. In tega se «Messaggero» drži. Usluga za uslugo. Na političnih volitvah sta dr. Agneletto in dr. Simiči krepko pomagala italijanskim klerikalcem, čemu bi jim danes ne pomagal «Messaggero», ki je zvest oproda Krščanske demokracije.

Italijanski klerikalci in fašisti se pač dobro zavedajo, da jim nosilca «slovenske liste» ne bosta delala nobenih preglavic. Saj je bil dr. Agneletto v prejšnjem občinskem svetu večkrat deležen laskavih pohval s strani Bartolija in drugih demokristjanskih svetovalcev, ki go sploh niso več šteli med opozicijo.

Sicer pa je vsa stvar res lepa spričevalo za «slovensko listo» in njena nosilca, ki... ne bosta nikoli izdala slovenskih koristi.

Naša volilna zborovanja

Sobota, 27. septembra

- 10. uri Trg Oberdan (Pescatori)
- 11. ul. Zanetti, vogal ul. S. Francesco (Muslin)
- 17.30 ul. Tigor, vogal ul. S. Vito (Jole Deferrri)
- 18. ul. Solitario, pred trgovino Donda (Sema)
- 18.30 ROCOL (Lovriha in Persoglia)
- 19. Strada del Friuli 107 (Burlo)
- 19.30 BARKOVLJE, Salita Contovello 29 (Krečič Venček in Muslin)
- 20. na trgu Garibaldi (Pogassi in Ren Kaiser); ul. Commerciale, vogal ul. Ovidio
- 20. BANI (posl. Vittorio Vidali)

Nedelja, 28. septembra

- 10.10 SKEDENJ, v kinodvorani (posl. Vidali in Ren Kaiser)
- 11. trg Sv. Jakoba (Sema); ulica Sinico 86; Largo Riborgo (Pacco in Liliana Spagnul)
- 15. BAZOVICA (posl. Vittorio Vidali in Vera Žužek-Walderstein)
- 18. PODLONJER (v Ljudskem domu).

Ponedeljek, 29. septembra

- 11. ul. Brunner, vog. ul. Crispi (Jole Deferrri); ul. Ponzianino (Mercede Zambon)

18. na trgu Garibaldi govori

senatorka Luisa Balboni

- 18.30 ul. Costalunga, pred gostilno Palestina (Burlo)
- 19. TRSTENIK (Vera Žužek-Walderstein in Libero Tribusson)
- 20. trg Valmaura (posl. Vittorio Vidali)
- 20. KONTOVEL (Dušan Lovriha).

Torek, 30. septembra

- 11. ulica Sorgente (Libera Sorini)
- 12. ulica Moreri 24 (Semilli)
- 17.30 trg Dalmazija, vogal ul. Geppa (Destradi)
- 18. Largo Niccolini (Radich); Androna S. Tecla (Muslin)
- 19. ul. Industria, vogal ul. Colombo (Muslin)
- 19. GRETA, ul. Bonomea, pred gostilno Bel-lavista
- 19. ul. Damiano Chiesa, vogal z Bazoviško cesto; 19.30 ul. D'Isella, vogal ul. Orlandini
- 19.30 Vrdela Školjet 300 (Pugliese)
- 20. na trgu pri Sv. Alojziju (Burlo)
- 20. BARKOVLJE, pri Rumeni hiši (Franc Gombač)
- 20. PROSEK (Paolo Sema in Alojz Markovic-Zvonko)
- 20. SKEDENJ, ul. S. Lorenzo in Selva (Marija Bernetič)

Sreda, 1. oktobra

- 11. ROJAN, ul. Apiari, vogal ul. Pratello (Libera Sorini); ul. Valmaura 4
- 12. na trgu Garibaldi (Semilli)
- 18. na trgu Goldoni; Sv. M. M. Zg.; ul. Valdirivo, vogal ul. S. Lazzaro (Burlo)
- 20. Poggi S. Anna (Jole Deferrri).

Četrtek, 2. oktobra

- 11. ROJAN, ulica Giacinti, vogal ulica Gi-nestre (Tonel); ulica Maiolica, pred pokritim trgov (Libera Sorini); ul. Carmelitan (Pescatori)
- 12. na začetku Drevoreda XX. septembra (Radich)
- 18.30 ul. Fl. Gioia, pred silosom (D'Agosto)
- 19. ul. Campanelle 219, pred gostilno Kronec.

Petek, 3. oktobra

- 10. pred Rossettijevim spomenikom (Muslin);
- 11. na trgu Giarizzole
- 18. na Borznem trgu (Calabria); ul. E. Toti (Jole Deferrri)
- 19. ul. Kandler, vogal ul. Cunicoli; SKEDENJ, hiše ILVA (Saranz)
- 19.30 ul. Sottoripa, vogal ul. Cologna (Jole Deferrri); Strada V. dell'Istria (Radich)
- 20. OPČINE, na Brdini
- 20. TREBČE (Karel Šiškočič)
- 20. PODLONJER, v krožku (Paolo Sema).

POLITIKA IN GOSPODARSTVO

Problemi tržaškega predmestja in vasi

Telovadnica za šolo v Barkovljah popravila cest in občinska izpostava

Kaj potrebuje okraj Sv. Ivan

Pred 40 leti je na ruševinah Avstroogrške zrasla svobodna Češkoslovaška

Sekeja Komunistične partije v Barkovljah bo predložila bodočemu občinskemu svetu naslednje zahteve...

Ureditev Strada del Friuli

- 7. primerni ukrepi za pospeševanje turizma; 8. izboljšanje naprav in opreme morskih kopališč...

Friuli; c) razširitev in ureditev ulice Panzera, od železniskega podvoza do Strada del Friuli...

V svoje roke avtobusno progno, ki jo vzdržuje podjetje Sergas; progo je treba obremen podaljšati do št. 473 na Strada del Friuli...

Analiza gospodarskega položaja Trsta v intervenciji posl. Vidalijs

V današnji številki nadaljujemo z objavo govora, ki ga je imel poslanec tov. Vittorio Vidali v zbornici v teku diskusije o državnem proračunu...

- Problem centra za strokovno usposobitev; Trst ima več brezposelnih kot Sardinija...

Trst ni zajedavsko mesto. To pomeni, da Trst ni za ita. ljanjsko državo nikako zajedavsko mesto...

- Velikanski odmev in vpliv ruske revolucije; Oklevanje predstavnikov češke buržoazije...

Močan odpor proti Avstroogrski. Dokaz odpora proti vojni je bilo tudi močno gibanje proti Avstroogrski, ki se je začelo med češkoslovaškimi rojaki v državah Antante...

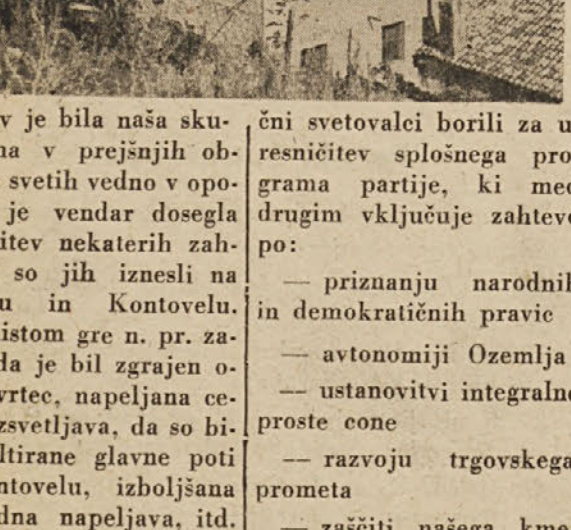
Zadnji zdihljaji monarhije. Habsburška monarhija je bila v zadnjih zdihljaji. Ko dunajska vlada skušala zaprositi za pomoč...

15. marca 1939 je Hitler zasedel Češkoslovaško. Slika kaže prvor pri pridochu prvih nacistih čet v Prahu...

Za Prosek-Kontovel javno kopališče, lekarno in nova stanovanja

Kontovela bodo zadolžili bodoče komunistične svetovalce, da se borijo za rešitev krajevnih potreb javne koristi...

Čeprav je bila naša skupina v prejšnjih občinskih svetih vedno v opoziciji, je vendar dosegla uresničitev nekaterih zahtev...

Nova davčna bremena. Kategorija obrtnikov, kot tu li malih trgovcev sta pod pritiskom davčnega vijaka...

Visok indeks brezposelnosti. Podčrtati je treba, da je visok indeks brezposelnosti tembolj resna plat mestnega življenja...

ZA VSAKOGAR NEKAJ

Nehlega dne so listi pomotoma objavili, da je Mark Twain, slovit ameriški humorist, nedavno umrl. Na telefonsko vprašanje nekega radovednega...

KULTURA IN ZNANOST

Tri pomembne obletnice slovenske šole

Tri pomembne obletnice stoje pred nami: 1. 160-letnica ustanovitve šole na Opčinah, 2. ki je ob enem najvažnejša, 110-letnica odredbe, po kateri je bil uveden materin jezik kot učni jezik na vseh osnovnih šolah in 3. 90-letnica ustanovitve šole v Trečbah.

Vse tri omenjene obletnice so značne in ne bi bilo prav, da bi šle mimo nas, ne da bi se jih spomnili. Pričujoči sestavek ima namena propagirati za vse, da bi te obletnice kakor koli praznovali, četudi vse tri skupaj ali pa vsaka zase to zadošča, pač pa želimo v njem seznaniti bralce «Dele» in obenem vslo slovensko javnost na Tržaškem z nekaterimi podatki iz zgodovine slovenske šole v teh krajih, katero žal premalo poznamo in cenimo.

Slovenska šola je v teku številnih desetletij hodila po zaprtih in odprtih vratih. Premagala je vse težave, ki so jo spremljale, in se je znašla pred velikimi ovirami, ki pa jih je vselej uspešno premagala. Pogostoma so jo zaganjali sovražni valovi proti slovenski šoli, toda kljub temu se je ta postopoma uveljavila in razvijala ter izpolnila vse svoje dolžnosti, dokler ni dosegla položaja, ki ga ima danes, ko je, karverno se ne uzakonjena, priznana kot popolnoma enakovredna in ima, torej, vse perspektive tudi za bodočnost.

Tržaški Slovenci so upravičeno lahko ponosni na svojo šolo, na njeno preteklost in sedanjost in, seveda, tudi na velike trnje, ki so jih bojevali zanjo. Zgodovina slovenske šole na Tržaškem je ob enem zgodovina

En sam priimek v vasi

V Makarskem okraju se naša vas Raba. Vas je sicer podobna drugim dalmatinskim vasem. Toda v našem se pa le malo razlikuje od njih. V njej prebiva okrog 280 prebivalcev, značilnost je v tem, da imajo vsi enak priimek — Dragotičević. Da se je skozi stoletja ohranil en sam priimek v vasi, je omogočeno dejstvo, da se po vsej vasi vidi in se, seveda, občuti ne priselji vanjo. Fantje in Rabe skrbno pazijo na to, da ne bi nikoli dekle poročilo v tujino. Če kdaj zvedo, da namerava kakva vašanka poročiti v drugo vas, ji takoj izpade fantja. Ker pa v vasi manj fantov kot pa deklet, ostaja kljub vsem «priredovanjem» mnogo žensk neporočanih. Toda nič ne de. Tradicija je tradicija in jo je treba za vsako ceno ohraniti. Tako si mislijo vaščani in vaške se, seveda, morajo tej tradiciji pokoravati.

M. KAPELJ

Mnogo uspehov v novem šolskem letu!

1. oktobra se bodo ponovno odprla vrata osnovnih šol. Tako bodo po dolgih poletnih počitnicah šolska poslopja ponovno postala drug dom učenčev mladih. Za tiste malčke, ki bodo tokrat prvič prestopili šolski prag, bo ta dogodek pomenil pravo prelomnico na njihovi življenjski poti. Šola v Gropadi pa je bila ustanovljena kasneje.

Vse gori navedene šole obstajajo še danes, le šoli na Kontovelu in Proseku sta se leta 1854 združili v eno samo šolo za obe vasi, ki prav tako še danes obstaja.

Do zgodovinskega leta 1848 je bil na vseh omenjenih šolah nemški učni jezik, pa čeravno so jih obiskovali izključno le slovenski učenci. Toda počevši od leta 1854 so bili slovensko. Od leta 1848 pa je bil na vseh omenjenih šolah uveden slovenski učni jezik, le uradno dopisovanje z državnimi oblastmi je ostalo še nadalje nemško, s tržaškim magistratom pa italijansko. Tozadevna odredba je bila objavljena na Dunaju dne 2. septembra 1848.

Vse gori navedene šole so bile v začetku le enorazredne, le šoli na Proseku in v Skednju sta postali leta 1852 dvorazredni. Na nekaterih šolah so počevši od najprej duhovniki, kasneje pa tudi učitelji. Večina so bile nastanjene v župniščih ali kaplanijah, samostojna šolska poslopja so bila posredno zgrajena kasneje. Prvo šolsko poslopje je bilo zgrajeno na Proseku-Kontovelu in to leta 1861. Šole je vzdrževala mestna občina, nadzorstvo pa je nad njimi imela tržaška škofija in je služilo nadzornika navadno opravljal eden izmed kanonikov tržaškega stolnega kapljiva. Vrsto let so to službo opravljal openski in dolinski dekani, ki so bili, seveda, Slovenci.

Televizija. Tudi ta izum ni povsem nov, saj so ga dognali že leta 1884, toda do podrob-

Pljučni rak nevarna sodobna bolezen

Pljučni rak, ki se je v zadnjem času tako strahovito razpasil napade človeka v vsaki starostni dobi, vendar najverjetneje med 60. in 65. letom. Bolezen je devetkrat pogostejša pri moških kakor pri ženskah. Izmed 100 bolnikov, ki iščejo pomoči pri zdravnikih, jih je okoli 50 rak že tako močno napadel, da niti kirurški poseg ni več primeren. Približno pri četrtini bolnikov je z operacijo, to je z odstranitvijo dela ali celo polovice pljuč, rak mogoče preprečiti ali pa ga vsaj za nek določen čas zaustaviti. Ostalih 75 odst. bolnikov, ki jih ni več mogoče operirati, živi še povprečno šest mesecev, okrog 7 odst. celo do dve leti, zlasti še, če jih redno obsevajo z žarki X.

Podzemna bogastva Kurilskih otokov in Kamčatke

Trije sovjetski znanstveniki so študijsko prepotovali severozahodne predele Sovjetske zveze in pregledali Kurilske otoke in polotok Kamčatko. Njihov namen je bil proučiti možnost izkoriščenja zemeljske toplote pokrajine, v kateri je 60 aktivnih ognjenikov in nešteto vročih vrelcev.

Sadove raziskav so znanstveniki objavili v večji razpravi. V njej so med drugim predlagali, naj bi se z zemeljsko toploto ogrevali mesto Petropavlovsk na Kamčatki, uredili velikanske rastlinjake, na jugu polotoka naj bi zgradili električno centralo ter naprave za pridobivanje različnih mineralnih snovi, raztopljenih v termalnih vodah.

Znanstveniki zatrjujejo, da njihovi predlogi niso niti novi in revolucionarni, saj islandsko glavno mesto Reykjavik že dolgo ogreva voda iz toplih vrelcev, tam imajo tudi velike tople grede, v katerih sijajno uspevajo sočivja in celo trte. Tudi v Italiji proizvajajo iz zemeljske pare električno energijo. V sami sovjetski zvezi pa grejo termalni vrelci številne rastlinjake.

Stroj za šivanje ožila

Madžarski tehnik Bela Peleš, ki dela v centralnem laboratoriju za precizno mehaniko, je izdelal stroj za šivanje vseh, tudi najdrobnejših žil, kar omogoča tudi najbolj kočljive posege v ožilje, ne da bi nastala nevarnost tromboze, ki se pojavlja običajno po operacijah ožila. Sivi tega stroja puščajo stene arterij popolnoma gladke. Poskusi na opehah so izvrstno uspeli. Zaradi tega domnevajo, da bodo ta stroj lahko uporabljali tudi pri operacijah ljudi.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Odkritje razvalin starega mesta Hara Hoto

Zasluge ruskega raziskovalca Kozlova. Starih ovir je mogel z raziskovanji kmalu prenehati. Šele leta 1923 je Kozlov ugotovil, da je tretjič obiskal mrtvo mesto. Čeravno je bil tedaj že star, je bil še vedno čvrst. Lotil se je prekopavanja razvalin in kaj kmalu je našel mnogo dragocenih predmetov, med njimi tudi arhitektonske okraske, kipe z nenavadno izrazitimi obrazi in končno tudi človeški okostnjak.

Vse kar je našel Kozlov, so znanstveniki temeljito preučili. Ugotovili so, da je bila dolina reke Eezin Gol pred pričetkom našega stotletja ožjudena in da so nekdo obljudena sredstva ščitile številne kitajske trdnjave. Tako so znanstveniki prišli do dragocenih zaključkov. Med drugim so uspeli desifrirati tudi jezik Si Sja. Tako je postala dostopna tudi knjižnica, ki so jo našli v kraju Suburgan in ki ima nad 2000 knjig in rokopisov. To knjižnico še vedno proučujejo.

Izidor Cankar umrl

Pretekli ponedeljek je v Ljubljani umrl znani slovenski umetnostni zgodovinar, kritik in pisatelj dr. Izidor Cankar. Veliki pokojnik je bil učenec znamenitega Dvoržaka in danjške šole. Njegov sloves je segle daleč preko meja ožje domovine. Znan je bil zlasti po svojih delih, kot sta: Uvod v umevanje likovne umetnosti in Zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evropi. V Ljubljani je ustanovil Umetnostno zgodovinsko društvo in njegovo glasilo Zbornik za umetnostno zgodovino. Bil je med soustanovitelje ljubljanske Narodne galerije. Znan je bil tudi kot izredno kvalificiran univerzitetni profesor na slovenski univerzi.

Sovjetska poštna uprava je izdala vrsto prekrasnih znamk, ki povečujejo zgodovinske tehnične pridobitve, zlasti še prvi polet Sputnika v vseмирje. Na sliki dva izmed omenjenih primerkov.

KRONIKA

SPACAL V NOVEM SADU. V ponedeljek so otvorili v galeriji Tribune mladim v Novem Sadu, v Jugoslaviji, likovno umetnostno razstavo v sedmih sezoni. Kot prvi je razstavil svoja dela naš rojak Lojze Spacal. Razstavil je okrog 30 grafik novejšega datuma. To je njegova prva razstava potem, ko je bil nagraden na mednarodni Bienniali v Benekah.

JUGOSLOVANSKI PROSVETNI DELAVCI NA POLJSKEM. Pred dnevi je odpotovala skupina jugoslovanskih prosvetnih delavcev na Poljsko, kjer bo ostala 10 dni in se bo seznanila z delom poljskih prosvetnih ustanov. Pričakujejo, da bodo v kratkem obiskali Jugoslavijo tudi poljski prosvetni delavci.

CELO PERTOT NAGRAJEN. Naš nabrežinski rojak, kipar Celso Pertot, ki živi že več let na Švedskem, kjer se je močno uveljavil, je dobil tretjo nagrado na razstavi keramike in kovinskih umetniških plastik v mestu Gubbio v Italiji.

STRAWINSKI V BENETKAH. Na glasbenem festivalu v Benetkah, je dirigiral vrsto koncertov svetovno znani dirigent Strawinski. Za festival pomeni to zares velik dogodek.

LJUBLJANSKI KONCERTNA SEZONA. 29. septembra se bo začela nova koncertna sezona v Ljubljani. Na sporedu je obširen program, ki ga bo v glavnem izvajala Slovenska filharmonija, pod taktirko dirigentov Hubada, Leskovicca in Tržičana Cipčija, ki je sedaj ravnatelj Operne v Mariboru, in Šivicca, ki sedaj živi v Argentini. Kot dirigenta bosta nastopila tudi Italijana Carlo Zecchi in Ettore Graecis iz Milana. Naj omenimo še, da bodo na omenjenih koncertih sodelovali poleg slovenskih priznanih umetnikov, solistov, tudi številni tuji, med katerimi bosta tudi sovjetska pianista Emil Gilels, Svjetoslav Rihter. Nastopil bo tudi simfonični orkester gledališča La Fenice iz Benek.

MARK TWAIN STARA ZNANCA

Postajalo mi je še bolj vroče. Mislim sem: — Ali je mogoče, da se bo zdaj ustavila in počakala, da bom jaz govoril? Če ne bo to storila, bo pogovor pri kraju. Zamorec s tisoč repi je snov, o kateri se človek ne more pogovarjati gladko brez priprave. Toda prav tu me je v moje veliko olajšanje v mislih zmotila: — Da, kadar je začel pripovedovati o svojih neumnih nadlogah, jih ni bilo konca, neglede na to, če jih je hotel kdo poslušati ali ne. Njegov stan je bil dovolj udoben, toda ko je bilo mrzlo vreme, je vselje prišel noter k družini. Prav nič ga ni moglo zadržati izven hiše. Sicer pa so ga ljubeznivo trpeli, ker je pred leti izven hiše življenje. Ali se spominjate Toma? — O, prav dobro. Imeniten dečko je bil! — Res je, in kako ljuba stvarca je bil njegov otrok! — Res je tako. Še nikoli nisem videl tako lepega otroka. — Kako sem bila vesela, ko sem ga ljubkovala in pestovala ter se z njim igrala. — Jaz prav tako. — Pa vi ste mu dali ime. Kakšno je že bilo? Jaz se ga ne morem več spomniti. — Zdal se mi je zdelo, da postaja led pod nogami tenak. Sam ne vem, kaj bi bil takrat dal, da bi zvedel za otrokov spol. Vsekakor pa sem imel srečo, da sem se spomnil imena, ki je pripravno za oba spola. Tako sem, torej, dejal: — Imenoval sem ga Frances. — Najbrž po kakem sorodniku, kaj? Toda vi ste dali ime tudi enemu otroku, ki je umrl, tistemu, ki ga jaz nisem nikoli videla. Kako ste imenovali onega? — Zdal mi je že zmanjkalo imen srednjega spola, toda ker je dete bilo mrtvo in ga ona ni nikdar videla, sem si mislil, da smem tvegati kako ime in se zanesti na srečo. Zato sem dejal: — Imenoval sem ga Thomas Henry. — Zamičljeno je dejala: — Zelo čudno... Negibno sem sedel in hladen pot je lil po meni. Bil sem spet v veliki zagati. Vsekakor pa sem upal, da bom že na kak način zlezel iz nje. Seveda, ako me bo povpraševala še po kakih drugih imenih. Zato sem bil nestrpen, kam bo zdaj treščila... (Nadaljevanje in konec prihodnjic)

DOMAČI PROBLEMI IN VESTI

Pokrajinski svet razpravlja o statutu dežele

V ponedeljek zvečer je bila izredna seja tržaškega pokrajinskega sveta. Glavni predmet, o katerem so razpravljali, je bil statut avtonome dežele Furlanija-Juljska krajina. Osnutek tega statuta je sestavila posebna komisija, sestavljena iz svetovalcev pokrajinskega sveta, predstavnikov občin, raznih gospodarskih ustanov in nekaterih strokovnjakov.

Komunisti zahtevajo širšo avtonomijo, prosto cono, eno volilno okrožje in zaščito pravic Slovencev

Kritiziral je dejstvo da se v osnutku statuta ne govori o prosti coni, ki je velikega pomena za gospodarski razvoj na tržaškem področju. Kritiziral je tudi razdelitev nove dežele na štiri volilna okrožja, ki naj bi se držala meja štirih pokrajin, to je Trsta, Vidma, Gorice in Pordenona. Slednje pokrajino šele namerjavajo ustanoviti.

Nabiranje prispevkov v tiskovni in volilni sklad je važna politična akcija

Kampanja za nabiranje prispevkov v sklad komunističnega tiska in volilne kampanje se nadaljuje vzporedno z volilno kampanjo, ki je v teku v tržaški občini. Ta teden sta se v obeh kampanjah odlikovali zlasti sekciji pri Magdaleni in Sv. Jakobu, ki sta dostavili osrednji upravi pri naši federaciji pomembne vsote nabranih prispevkov.

- Magdalena in Sv. Jakob na prvem mestu
● Miljska sekcija prispevala doslej 107.145 lir

Kajti naša partija potrebuje mnogo sredstev za kampanjo, ki je v teku in zato, da bo ta kampanja uspešno zaključena z zmago demokratičnih sil na bližnjih volitvah v tržaški mestni svet.

DOPISI NAŠIH SODELAVCEV

Nadvse uspel praznik tiska v Križu

Kriški ljudski dom, okrašen z rdečimi zastavami in zelenjem je v nedeljo v okviru praznika komunističnega tiska, nudil svečan vtis stotinam delavcev iz Križa, sosednih vasi in mesta, ki so prihitali na lep praznik, da dokazuje svojo strnjeno okrog komunističnega tiska.

MAJDA TENGE IZ KRIZA

praznovali 40-letnico ustanovitve tamkajšnjega delavskega gibanja.

ŠOLSKE VESTI

Šolsko skrbništvo v Trstu sporoča, da se bo začelo šolsko leto 1958-59 na našem področju, kot sledi: V osnovnih šolah: 2. oktobra 1958; v srednjih, strokovnih in tehničnih šolah istotako 2. oktobra 1958; v višjih srednjih šolah, t. j. klasični in realni gimnaziji, učiteljski in trgovski akademiji pa 8. oktobra 1958.

Ker bodo 12. oktobra upravne volitve v tržaški občini, bodo v vseh šolah prekinili pouk od 10. do 14. oktobra.

ZA TEDEN DNI

Sobota, 27. Damijan, Dalja (Ščip).
Nedelja, 28. Venceslav, Venko
Ponedeljek, 29. - Mihael, Mihael
Torek, 30. - Hieronim, Grozdani

RADIO ODDAJE

SOBOTA: 15. Koncert Čeliana Pierrea Fourniera, pri klavirju Ernest Lush - 16. Radijska univerza: Življenjski misleci - 17. Operne arije - poje sopranistka Ondina Otta - 18. Oddaja za najmlajše: Lea Pertoldi - 19. Radijski koncert: Sestane s poslušalkami - 20. Slovenski oktet - 21. Dramatizacija zgodba: Heinrich von Kleist: «Michael Kohlhaas» - 22. Glasbovalci Radijskega odra.

Svobodna Češkoslovaška

(Nadaljevanje z 2. strani)
stro-ogrsko. 28. oktobra 1918 je bila v Pragi nova močena revolucionarna ljudska manifestacija. Pod ljudskim pritiskom je Narodni odbor proglasil samostojno češkoslovaško državo, ne da bi se prej dogovoril s predstavniki v inozemstvu in brez odobritve Antante, ki je še razmišljala kako bi ohranila pri življenju skrahirano avstro-ogrsko monarhijo. Z odloč. no akcijo češkega in nekaj dni pozneje tudi slovaškega naroda, so se kočno uresničile stoletne težnje obeh narodov po neodvisnosti.

Ustanovitev Češkoslovaške republike na ruševinah stare habsburške monarhije je pomenila zmago idej narodne neodvisnosti, državne avtonomije in zmago načel buržoazne demokracije. Izginila je nevarnost raznarodovanja in ustvarili so novi pogoji za razvoj kulturnega življenja. Iz mednarodnega vidika pa je nova republika predstavljala resno oviro za prevladovanje nemškega imperializma nad vsem svetom.

Izumi zadnjih 20 let

(Nadaljevanje s 3. strani)
žino izumov zadnjih dvajset let, čeravno so ga iznašli že leta 1909. Toda prvo nylonsko vlakno so izdelali šele leta 1939. Med zadnje vojne so se močno uveljavila še druga umetna vlakna kot so dakron, dynel, perlon, arlon itd. Od tedaj dalje izdelujejo iz umetnih snovi avtomobilsko karoserijo, gume, cevi, okna, ohišja za radijske aparate, posodo, galanterijo, dežne plašče in tisoče drugih predmetov.

Volilna zborovanja v Trstu

Volilna zborovanja v Trstu

Volilna kampanja za občinske volitve v Trstu je v polnem teku. Doslej je Komunistična partija pripravila največ volilnih zborovanj. Razen večjih zborovanj na mestnih trgih, v predmestjih in v vaseh gorne mestne okolice, je naša partija pripravila tudi mnogo letičnih govorov in sestankov.

stanovanj, najbolj potegujejo za to, da bi razobesile po mestnih ulicah transparente z volilnimi gesli. Za katero stranko bo volila večina Slovencev? To je vprašanje, ki se ponovno postavlja na dlan. Izбира je kaj enostavno: nesmiselno bi bilo glasovati za tiste stranke in dajati preference raznim kandidatom, ki

Uredništvo in uprava DELA jima želita obilo sreče in uspehov na novi življenjski poti.

Čestitke

Jutri, v nedeljo, 28. septembra, se poročita Germana Stacher in naš fotoreporter Egon Piščanc.

Naši zaslužni raznašalci tiska

Tudi ta teden so številni tovaršiški sodelovalci pri raznašanju našega tiska v mestu in na deželi. Številne sekcije, ki se zavedajo pomena, ki ga ima naš tisk, zlasti se v teku volil.

Obvestilo kmetovalcem

Obveščamo kmetovalce, da je Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo pričelo dne 10. t. m. sprejemati prošnje za prejem 30 odst. državnega prispevka za nakup melitozija, t. j. hrane za zimske krmiljenje čebel in potrebnega čebelarjevega orodja za racionalno čebelarstvo. Za te prošnje pa se sprejemajo prošnje do 30. t. m.

Uspeh razprodaje DELA v Križu, Padričah in Gropadi

ne kampanje, so znatno povečale razprodaje listov «Unita», «Delos» in «Lavoratore» kakor tudi raznih periodičnih revij. Pri širjenju glasila «Lavoratore» se zlasti odlikujejo delavci v velikih tovarnah pri širjenju našega lista pa naj ta teden omenimo in javno pohvalimo Vero Žužek, ki je samo v Gropadi in Padričah ta teden razprodala kar 70 izvodov in 10 izvodov «Lavoratore». Prav tako moramo omeniti in pohvaliti tovaršiške v Križu, ki so v nedeljo razprodali 150 izvodov «Unita» in 30 izvodov «Lavoratore». Dobro, tovaršiški, le tako naprej!

Tragična smrt Albina Borjana s Konkonele

Prejnjino nedeljo se je zgodila na Bazoviški cesti težka nesreča, ki je bila usodna za 45-letnega Albina Borjana s Konkonele. Ta se je namreč peljal z motornim kolesom, nenadoma pa mu je skušal preteči cestni voznik. Borjan je sicer poskušal pristaviti vozilo, toda zaman. Pes je prišel pod kolo, zaradi česar je voznik izgubil ravnotežje in nesrečno padel ter zadobil težke poškodbe, zlasti na glavi. Celih osem dni je ležal v tržaški bolnišnici in ni prišel več k zavesti. Umril je v nedeljo.

KINO

Sobota ob 20: «Vrni se mala moja» (Torna piccina mia) S. Marco film.
Nedelja ob 17: se ponovi.
Sreda ob 20: «Zelena leta» (Anni verdi) MGM film.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob smrti naše drage mame HELENE FURLAN roj. MAZL nadalje vsem darovalcem cvetja, g. župniku, pevskemu zboru in v predvojni Hermanu Mičiču ter ostalim znancem se zahvaljujeta sinova KAREL in ADOLF FURLAN Zgonik, 24. septembra 1958.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega BRUNA STUBLJA se najiskrenee zahvalujemo vsem znancem in prijateljem, darovalcem cvetja in vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala naj gre mladini. Konkonele, 23. septembra 1958 Zalujoče družine Stubelj, Ferluga in Skabar

Nashe bralce opozarjamo na oddajo: «Zaključni večer iz VI. mednarodnega tekmovanja pevskega zborov v Arezzu», ki jo bo prenašala tržaška slovenska radijska postaja v nedeljo, 28. septembra ob 16. uri.

Na omenjenem tekmovanju je nastopil tudi zbor «Vinko Vodopivec», ki ga sestavljajo primorski akademiki, ki študirajo na ljubljanski univerzi.

nastopajo na njih, saj te stranke in kandidati nimajo nobene možnosti, da bi vodili uspešno borbo proti demokristjanskemu monopolu. Prav gotovo je, da tisti, ki so se pred nekaj meseci agitirali, naj Slovenci oddajo svoj glas Krščanski demokraciji, nimajo namena in niti ne bodo mogli v bodočem občinskem svetu ničesar narediti za to, da bi se razmere na tržaški občini spremenile. Tega se v polni meri zaveda velika večina slovenskih volivcev. Edino Komunistična partija ima vse pogoje za uspešno borbo proti nesrečni demokristjanski kamori. Zato pa bodo Slovenci, ki hočejo dobro svojemu mestu, ki hočejo, da se preneha nacionalna mržnja, da se obnovi tržaško gospodarstvo in da pride do široke avtonomije Tržaškega ozemlja, volili listo Komunistične partije. Program Komunistične partije je veren izraz težnje vsakega tržaškega delovnega ljudstva, kandidati, ki jih je par-

Glasovnica za upravne volitve

Grid for voting with various party symbols and names like FAC-SIMILE, PARTITO DEMOCRISTIANO, etc.

Tako bo izgledala glasovnica, ki jo bodo prejeli tržaški volivci 12. oktobra, ko bodo volili novo občinski svet. Za demokratično in pošteno upravo, volil srp, kladivo in helebardo. Prečrtaj prvi znak na glasovnici!

Advertisement for «LA TRIESTINA DI ABBIGLIAMENTO» with contact info: TRG PONTEROSSO št. 2/I. nadstropje, TELEFON 36-860, and other details.